

a Pesti Izraelita Hitközség és a Magyar Zsidóság Központi Irodájának képviselőiben. Kahán-Frankl Samu, az ortodox közösség vezetője, Geyer Albert, a Magyar Cionista Szövetség vezetője, Wilhelm Károly, a Joint bukaresti és genfi irodájának képviselője, Offenbach Sándor cionista vezető, valamint Görög. Az új Joint Bizottság Biss Andrásból, Földes Istvánból, Friedl Rafiból, Geyerből, Görögből, Kahán-Franklból, Offenbachból, Reiner Imréről, Salamon Mihályból, Stöcklerből, Roth Siegfriedből és Wilhelmből állt. Marton Ernő-akták, Yad Vashem, JM/2625/1. Lásd továbbá Haifa University, Center for Historical Studies, H4b17-A.M.E. 2/27. köteg.

19. A Pesti Izraelita Hitközséget Földes István képviselte, az ortodox közösséget Reiner Imre, a cionistákat Salamon Mihály, Roth Siegfried, Pil Moshe és Zink Gyula. Emellett ott voltak a vidéki közösségek képviselői (Stern Márton, Züszmann Alfréd és Vida Miklós), a rabbikaré (Hevesi Ferenc és Benoschofsky Imre), valamint a munkaszolgálatosoké (Simor Dezső). Lévai, *Fekete könyv*, 263–264. o.

20. A különböző táborokban életben talált emberek nevét, születési évét és lakóhelyét a *Hírek az elhurcoltakról* közölte, amelyet a DEGOB adott ki. Az első kiadás 1945. július 3-án, az ötödik, utolsó 1945. október 20-án jelent meg. A névsorokban megjelölték azokat is, akiket rehabilitációra Franciaországba, Svédországba és Svájcba vittek, illetve – állítólag foglyokként – a Szovjetunióba. A sajtótermék példányai megtalálhatók a budapesti Széchényi Könyvtárban.

21. A legtöbb ilyen tanúvallomást és személyes elbeszélést a palesztinai Jewish Agency dokumentációs osztályának támogatásával lefordították angolra, és hozzáférhetők a Yad Vashem Levéltárban, 0–2, 0–3, 0–7, 0–11, 0–15, 0–33, 0–37 és 0–39-es sz. köteg, és a YIVO levéltárban, 768–781-es köteg.

22. 1945 végéig az amerikai Joint 9 millió svájci frankot osztott szét. 32 gyermekszállást tartott fenn Budapesten, és 6-ot vidéki városokban. 210 közösségben osztott szét élelmet, gyógyszert és pénzt. Lévai, *Fekete könyv*, 264. o.

23. Karbach 1946. február 6-i feljegyzése Kubowitzkihoz; Haifa University, Center for Historical Studies, H4c13-A.M.E. 1/13. köteg.

Arról, hogy a magyar zsidó vezetőknek milyen szerepük volt a Joint működésében, cionista bírálatot mond Dénes Béla: *ÁVO-s világ Magyarországon*. Kossuth, Bp., 1991, 55–57. o.

24. A tengelyhatalmak csatlósállamai közül Magyarország kötött a legkésőbb fegyverszünetet a három fő szövetséggel. A fegyverszünetet 1945. szeptember 14-én iktatták törvénybe, V. sz. törvényként. Az angol és orosz eredeti szöveget és magyar fordítását lásd az *1945. évi országos törvénytárban*, Bp., 1945. szeptember 15., 1–22. o.

25. Az Ideiglenes Nemzeti Kormányt az Ideiglenes Nemzetgyűlés választotta meg Debrecenben, 1944. december 22-én. Az Ideiglenes Nemzetgyűlésnek dr. Zsedényi Béla elnöklelte alatt 230 küldöttje volt, különböző náciellenes pártok képviselőiből. Az Ideiglenes Nemzeti Kormányt Dálnoki Miklós Béla vezérezredes vezette, a Kommunista Párt, a Kisgazdapárt és a Szociáldemokrata Párt két-két tagot delegált. A kormánynak tagja volt még Faragho Gábor tábornok és Teleki Géza gróf, akik Horthy küldöttjeiként vettek részt az 1944. szeptemberi moszkvai fegyverszüneti tárgyalásokon. Az ideiglenes kormány és nemzetgyűlés 1945 áprilisában tette át székhelyét Budapestre. Jóllehet az 1945. november 4-i általános választások után, amelyben a Kisgazdapárt a szavazatok 59,9%-át nyerte el (a 409 képviselői helyből 245-öt), állandó kormány alakult, a tényleges hatalom még egy ideig a szovjet túlsúlyú Szövetséges Ellenőrző Bizottság kezében volt: a kisgazda parlamenti képviselők között